

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СІЮЗА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

№ 51 (1377)

Серада, 1 ліпеня 1959 года

Цана 40 кап.

ГЕРАІЧНАЙ ПРАЦАЙ УЗВЯДЗЁМ ВЕЛІЧНЫ БУДЫНАК КАМУНІЗМА!

Зварот Пленума Цэнтральнага Камітэта КПСС

да рабочых і работніц, да калгаснікаў і калгасніц, да савецкай інтэлігенцыі, да ўсіх працоўных Савецкага Саюза

Дарагія таварышы, сябры!

Слаўныя працаўнікі савецкага грамадства!

Пленум Цэнтральнага Камітэта КПСС распрацаваў важныя мерапрыемствы па практычнаму ажыццяўленню гістарычных рашэнняў XXI з'езду партыі ў галіне далейшага тэхнічнага прагрэсу ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі. Пленум вызначыў канкрэтныя задачы па ўкараненню комплекснай механізацыі, аўтаматызацыі вытворчасці, уядзенню пачатковых ліній, замене ўстарэлага абсталявання, штампаў і інструментаў, па павышэнню якасці выпускаемай прадукцыі і зніжэнню яе сабекошту. Намечаны таксама меры па развіццю хімічнай і тэкстыльнай прамысловасці. Рашэнні Пленума ЦК маюць велізарнае значэнне для дзятэрміновага выканання сямігадовага плана, для далейшага ўмацавання эканамічнай магутнасці нашай Радзімы і павышэння жыццёвага ўзроўню савецкага народа.

Пленум лічыць, што выкананне і перавыкананне сямігадовага плана — самая галоўная задача нашчага часу. Гэта рашучы крок нашай Радзімы па шляху да камунізму.

XXI з'езд КПСС, зацверджваючы кантрольныя лічы сямігадовага плана, падкрэсліў:

«Савецкі народ у ходзе сацыялістычнага будаўніцтва зрабіў вялікія, прызнаныя ўсім светам працоўныя подзвігі. XXI з'езд Камуністычнай партыі выказае шчырае ўдзячнасць, што ўступленне нашага грамадства ў перыяд разгорнутага камуністычнага будаўніцтва выклікае да жыцця магутную хвалю працоўнага энтузіязму, новыя формы ўсенароднага спаборніцтва за выкананне і перавыкананне сямігадовага плана, азнамяюцца выдатнымі пераамамі.

Велікая праграма камуністычнага будаўніцтва, якая намячаецца партыяй, адкрывае перад савецкім народам шырокія і светлыя перспектывы руху да камунізму. Наша запаветная мэта ўжо бліжэй. Нам давядзецца прайсці рашучы этап у мірным эканамічным спаборніцтве з капіталізмам, за самы кароткі тэрмін выйграць гэтае спаборніцтва. У нас ёсць усё неабходнае, каб узяць гэты рубяж. І калі мы вырашым гэтыя задачы і выйдзем на новыя прасторы, талды будзе лягчэй ісці наперад. У імя вялікай мэты пабудовы камунізму можна і трэба добра папрацаваць».

Гэтыя натхняючыя словы з'езду нашай ленынскай партыі выклікалі гарачы водгук у сэрцах мільянаў. Усе народы Савецкай краіны ўспрынялі сямігадовы план як сваю родную справу і з вялікім патрыятычным уздымам прыступілі да яго выканання.

Слова «сямігодка» абляцела ўвесь свет, выклікала захапленне ва ўсяго прагрэсіўнага чалавечтва, у народаў сацыялістычных краін, усяліла бадзёрасць, яшчэ большую ўпэўненасць у перамогу сацыялізму ў нашых братаў па духу і класу, нават калі аддзелены яны ад нас морамі і акіянамі. Страх і трывогу пасеяла гэтае слова ў стане ворагаў сацыялізма.

Увесь савецкі народ з велізарным натхненнем адобрыў распрацаваны XXI з'ездам КПСС сямігадовы план. Паўгода ўжо творчай працай наш народ ажыццяўляе гэты вялікі план.

Машынабудаўнікі Масквы і Ленінграда, металургі і шахцёры Украіны, нафтавікі Башкіры, уральскія будаўнікі, гораўскія хімікі, работнікі прамысловасці Беларусі, каларовай металургіі Казахстана, іванаўскія тэкстыльшчыкі, многія прадпрыемствы харчовай прамысловасці выступілі пачынальнікамі руху мільянаў за дзятэрміновае выкананне сямігадкі і плана 1959 года. Партыйныя арганізацыі і ўсе працоўныя Уладзімірскага і Свядлоўскага эканамічных раёнаў паставілі перад сабой задачу дзятэрмінова дасягнуць намечанага на сямігаддзе ўзроўню вытворчасці за кошт лепшага выкарыстання ўнутраных рэзерваў. Па закліку перадаваў калгасаў і саўгасаў Расійскай Федэрацыі, Украіны, Беларусі, Казахстана, Грузіі, Малдавіі, Узбекістана і іншых рэспублік пачаўся похад за выкананне заданняў сямігадкі па сельскай гаспадарцы за пяць год.

Мы добра пачалі сямігадку! Прамысловасць усіх саюзных рэспублік, усіх эканамічных раёнаў перавыканала план першага паўгоддзя 1959 года. Паспяхова праводзіцца сельскагаспадарчая работа. Усе галіны народнай гаспадаркі ўпэўнена нарошчваюць тэмпы, каб дзятэрмінова выканаць сямігадовы план.

Яшчэ ў першыя, самыя цяжкія, самыя трудныя для маладой Савецкай рэспублікі гады Уладзімір Ільіч Ленін гаварыў аб тым, што калі мы будзем гаспадарчы разумна, эканомна, выкарыстоўваючы ўсе закладзеныя ў савецкім ладзе магчымасці, абпярэжым на творчую ініцыятыву народа, то настане час, калі наступіць такое паскарэнне грамадскага развіцця, такі ўзлет эканомікі і культуры, аб якім капіталізм не мог нават марыць. І вось гэты час настаў.

Якая капіталістычная краіна магла б заявіць перад усім светам, што яна бярэцца за сем год на 80 працэнтаў павялічыць агульны выпуск прамысловай прадукцыі, падвоіць вытворчасць электраэнергіі, патройць магутнасць сваёй хімічнай індустрыі, на 40 працэнтаў павысіць рэальныя даходы рабочых

і сялян, пабудоваць для працоўных 15 мільянаў кватэр у гарадах і 7 мільянаў дамоў у сельскай мясцовасці? А мы гэта заявілі і зробім абавязкова!

Успомнім, як радаваўся Уладзімір Ільіч Ленін, калі на яго вачах у маленькай вёсцы Кашына пад Масквой запалілася электрычная лампачка, якую народ наш любіў называць «лямпачкай Ільіча». Як ганарыліся мы спачатку Волхаўбудам, потым Днепрагэсам. Але ж 60 мільянаў кілават-Іменна такі намечаны на сямігаддзе прырост магутнасцей на электрастанцыях — гэта сто Днепрагэсаў або тысяча Волхаўбудаў!

Дарэвалюцыйная Расія была на адным з апошніх месцаў па выпуску сталі. К канцу сямігадкі Савецкі Саюз будзе выплаўляць каля 90 мільянаў тон сталі ў год, або больш, чым выплаўляюць сталі ў цяперашні час усе капіталістычныя краіны Еўропы.

Толькі прырост выпуску чорных металаў у гэтым сямігаддзі складе каля 25 мільянаў тон. Гэта ў дваццаць разоў больш, чым выпускаў Магнітагорскі металургічны камбінат у давенныя гады. Значыць, за сямігадку ўступіць у строй дваццаць магнітагорскіх камбінатаў.

За адзін толькі дзень у 1965 годзе будзе выпускацца прадукцыі машынабудаўніцтва і металапрацоўкі столькі, колькі ў дарэвалюцыйнай Расіі было атрымана за ўвесь 1913 год.

За сем год у гарадах і рабочых пасёлках будзе пабудаваны жылыя дамы агульнай плошчай 650—660 мільянаў квадратных метраў. Каб ацаніць значэнне гэтай лічбы, трэба ўспомніць, што яшчэ ў 1956 годзе ўвесь гарадскі жыллёвы фонд склаў 673 мільёны квадратных метраў. Гэта раўназначна таму, што на прасторах нашай Радзімы паявіцца 15 новых гарадоў, такіх, як Масква, або каля 100 такіх гарадоў, як Горкі. А Масква ж і Горкі ўзводзіліся стагоддзямі!

Такія маштабы стварэння ў перыяд разгорнутага будаўніцтва камунізму!

Як не ганарыцца ўсім нам разам і кожнаму ў асобку савецка-гістарычнымі поспехамі нашай Радзімы! Камуністычная партыя, карыстаючыся комплексам марксіска-ленінскага вучэння, упэўнена вядзе савецкі карабель праз усё бурны і перашкоды да жаданых берагоў камунізму. Як не адчуваць велізарнага ўнутранага задавальнення, усведамляючы, што ў агульных перамогах ёсць і твая частка, што не гоцеём, а паўнаўладным гаспадаром крохачы ты, грамадзянін Савецкага Саюза, па жыццю і ўсё, што бачыш навокал, і ўсё, што будзе зроблена, — гэта для цябе, для тваіх дзяцей, для ўсіх нас, для савецкага грамадства — грамадства будаўнікоў камунізму, для нашай Радзімы!

У імя чаго партыя кліча народ на новыя працоўныя подзвігі?

У імя чаго партыя заклікае выпускаць больш металаў, нафты, машын, электраэнергіі, хімічнай прадукцыі, тканін, абутку, больш выпускаць хлеба, мяса, малака і іншых прадуктаў сельскай гаспадаркі, развіваць навуку і культуру, будаваць больш дзіцячых садоў, школ, інстытутаў, бібліятэк, больніц і здраўніц?

У імя чаго партыя з усёй энергіяй і настойлівацю вядзе барацьбу за тэхнічны прагрэс, за паскарэнне тэмпаў комплекснай механізацыі і аўтаматызацыі вытворчасці, за хуткае ўкараненне найвышэйшых дасягненняў навуцы і тэхнікі?

Наша партыя, як і заўсёды, робіць гэта ў імя палепшэння жыцця народа, памнажэння яго матэрыяльных і духоўных багаццяў, у імя далейшага ўмацавання магутнасці сацыялістычнай Радзімы.

Наша партыя робіць гэта для таго, каб аблегчыць працу савецкіх людзей, зрабіць яе яшчэ больш прадукцыйнай.

Наша партыя робіць гэта для таго, каб лепш задалаўняліся растуць матэрыяльныя і культурныя запатрабаванні працоўных горада і вёскі, каб савецкія людзі былі ўдасцаль забяспечаны прадуктамі харчавання, адзеннем, абуткам і іншымі таварамі народнага спажывання, для таго, каб хутчэй пакончыць з нястачай жылля і забяспечыць кожную савецкую сям'ю добраўпарадкаванай кватэрай, для таго, каб хутчэй дасягнуць самага кароткага ў свеце рабочага дня і самага кароткага рабочага тыдня, каб савецкія людзі мелі больш вольнага часу для вучобы і адпачынку, каб усе яны былі здукаванымі і культурнымі.

Ніколі яшчэ не было ў нас такога ўсеабадымага плана, як сямігадка, дзе ўлічана і прадумана ўсё — ад гіганцкіх электрастанцый да дзіцячых цацак, ад вялікай хіміі да садоў і вінаграднікаў. Усё для чалавека, усё ў імя яго карысці! Вось наша вялікая мэта, вось сэнс той велізарнай работы, якую вяла і вядзе ленынска партыя камуністаў!

Нашы эканамічныя планы — гэта планы міру і стварэння. У іх аснове ляжыць задавальненне патрэбнасцей народа, а не пагоня за прыбыткамі. У капіталістычным свеце ёсць уплывовыя сілы, якія хочуць нажывацца на гошчы ўзбраенняў, гатовы дзеля атрымання звышпрыбыткаў штурхнуць чалавечтва ў бяздонне новай, самай знішчальнай вайны. У гэтых умовах наша краіна, дабіваючыся ўсё больш поўнага задавальнення растуць патрэбнасцей працоўных, павінна няспына мацаваць сваю эканамічную і абаронную магутнасць.

29 чэрвеня 1959 года закончыў сваю работу Пленум Цэнтральнага Камітэта КПСС, які адкрыўся 24 чэрвеня.

З прамовай на Пленуме ЦК КПСС выступіў Першы сакратар ЦК КПСС, Старшыня Савета Міністраў СССР таварыш М. С. Хрушчоў.

Пленум аднагалосна прыняў адпаведныя рашэнні па абмеркаваных пытаннях.

Аднагалосна прынят «Зварот Пленума Цэнтральнага Камітэта КПСС да рабочых і работніц, да калгаснікаў і калгасніц, да савецкай інтэлігенцыі, да ўсіх працоўных Савецкага Саюза».

У нас, у сацыялістычным грамадстве, магчымасці развіцця прамысловасці, сельскай гаспадаркі бязмежныя. Чым больш мы будзем вырабляць матэрыяльных каштоўнасцей, тым вышэй узнімемца жыццёвы ўзровень народа, тым больш трывала будзе справа міру і сацыялізму. У цудоўны час жывём мы з вамі, дарагія сябры, у вялікі час здзяйснення запаветнай мары лепшых розумаў аб светлай будучыні чалавечтва!

Савецкі Саюз стаў магутнай індустрыяльнай дзяржавай свету, цытадэлю перадавой навуцы, культуры, высокага гуманізму. Цяпер ужо ніхто не можа не лічыцца з Савецкім Саюзам. Нездарма ў многіх краінах свету прастыя людзі гавораць: «Голас савецкага народа спыняе вайну!»

Па шляху сацыялізму ідзе ўжо трэці чалавечтва. К канцу сямігадкі сацыялістычныя краіны будуць выпускаць больш чым палавіну сусветнай прамысловай прадукцыі. Перавага сусветнай сістэмы сацыялізму над сусветнай капіталістычнай сістэмай у сферы матэрыяльнай вытворчасці будзе забяспечана канчаткова.

Але гэтая перамога не прыдзе сама па сабе. Яна будзе дасягнута толькі самаадданай працай усёго народа. Наш рух наперад патрабуе пераадолення невялікай цяжкасці, ліквідацыі недахопаў і промахаў у рабоце. За гды сацыялістычнага будаўніцтва наш народ паказаў, што ён умее пераадоляць цяжкасці і перашкоды, праяўляць стойкасць і ўпартасць у дасягненні намечанай мэты. У сучасных умовах, у век атама, электронікі, хіміі, у век штучных спадарожнікаў перамогу дадуць перадавая навука і вышэйшая тэхніка, якія адкрываюць неабмежаваныя прасторы для росту прадукцыйнасці грамадскай працы, перамогу прынесуць жалезная воля і бальшавіцкая страснасць, высокая арганізаванасць і рэвалюцыйная дысцыпліна мільянаў. «Камунізм», — вучыць У. І. Ленін, — ёсць вышэйшая, супраць капіталістычнай, прадукцыйнасць працы даражывотных, свядомых, аб'яднаных рабочых, якія выкарыстоўваюць перадавую тэхніку».

Наша сямігадка — сямігадка няспыннага тэхнічнага прагрэсу ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, у цяжкай індустрыі і ў лёгкай прамысловасці, у будаўніцтве, на транспарце і ў сельскай гаспадарцы, сямігадка прагрэсу ў галіне навуцы і культуры.

Пленум Цэнтральнага Камітэта партыі намеріў буйныя мерапрыемствы па комплекснай механізацыі і аўтаматызацыі вытворчых працэсаў ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі.

Неадкладнай справай у галіне комплекснай механізацыі вытворчых працэсаў з'яўляецца ліквідацыя цяжкай ручной працы ў прамысловасці, будаўніцтве, на транспарце і ў сельскай гаспадарцы.

У першую чаргу неабходна шляхам укаранення самай сучаснай тэхнікі прывесці комплексную механізацыю і аўтаматызацыю асноўных працэсак аперашы і працэсаў у горнаруднай прамысловасці, у металургічнай, у нафтавай і хімічнай, у машынабудаванні, у будаўніцтве і ў вытворчасці будматэрыялаў, у лесапаярковай прамысловасці.

Неабходна ажыццявіць шырокую механізацыю і аўтаматызацыю пагрузачна-разгрузачных работ на ўсіх відах перавозак і перавалаў грузаў, унутрызаводскага транспарту.

Шырока ўкараніць механізацыю і аўтаматызацыю вытворчасці і ўпакоўкі тавараў народнага спажывання, дабіваючыся высокай якасці і прыгожага афармлення тавараў.

У галіне сельскагаспадарчай вытворчасці неабходна ажыццявіць комплексную механізацыю вырошчвання пралашных і тэхнічных культур, іх уборкі, ачысткі і пагрузкі, а таксама механізацыю ўсіх працэсак працэсаў у жывёлагадоўлі.

Ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі павінна быць нададзена асабліва ўвага пытанням рэканструкцыі дзеючых прадпрыемстваў, мадэрнізацыі і замены ўстарэлага абсталявання, удасканальвання тэхналагічных працэсаў, спецыялізацыі і кааперавання вытворчасці. Вядома, напрыклад, што вялікія эканамічныя страты наносіцца народнай гаспадарцы з-за слабай канцэнтрацыі вытворчасці на спецыялізаваных прадпрыемствах ліцца, паковок, зварных канструкцый, крапёжных вырабаў і інструментаў. Вось чаму з мэтай павышэння эканамічных паказчыкаў у рабоце прадпрыемстваў і будоўляў у рашэннях Пленума ЦК звяртаецца асабліва ўвага на арганізацыю цэнтралізаванай вытворчасці на сучасным тэхнічным узроўні ліцца, паковок, зварных канструкцый, крапёжных вырабаў і інструментаў як унутры эканамічных раёнаў, так і для патрэб некалькіх эканамічных раёнаў.

У галіне комплекснай аўтаматызацыі неабходна вырашыць задачы пераходу ад аўтаматызацыі асобных вытворчых аперашы да стварэння поўнацэнна аўтаматызаваных тэхналагічных працэсаў, цахаў і прадпрыемстваў у першую чаргу ў тых галінах, дзе аўтаматызацыя забяспечвае максімальны эканамічны эфект.

У рэзалюцыі Пленума ЦК КПСС намечаны і іншыя важныя мерапрыемствы, якія ўказваюць шляхі тэхнічнага прагрэсу ў розных галінах народнай гаспадаркі.

Пленум ЦК КПСС звяртаецца да ўсіх працоўных нашай вялікай Радзімы з заклікам:

— Шырэй размах усенароднага сацыялістычнага спаборніцтва за дзятэрміновае выкананне сямігадовага плана, за тэхнічны прагрэс!

— Змагайцеся за высокую прадукцыйнасць працы, за комплексную механізацыю і аўтаматызацыю вытворчых працэсаў, супраць кансерватызма, застою, адсталасці ў тэхніцы;

— Смялей укараняйце новае абсталяванне, мадэрнізуйце дзеючыя станкі і машыны, удасканальвайце тэхналагічныя працэсы, лепш выкарыстоўвайце вытворчыя магутнасці і рэзервы;

— Эканомце ў вялікім і малым, на кожным участку вытворчасці, павышайце якасць прадукцыі, зніжайце яе сабекошт. Помніце, што з грамаў складаюцца тоны, з капеек і рублёў — мільёны і мільярды;

— Усямерна развівайце перадавую навуку, настойліва авалодавайце новай тэхнікай, шырэй распаўсюджвайце ў ўкараняйце вопыт перадавой спаборніцтва, наватараў вытворчасці, развівайце масавы рух рацыяналізатараў і вынаходнікаў! Няхай жа мацнее творчы саюз навукі і працы!

У рашэннях Пленума Цэнтральнага Камітэта партыі дзятэла распрацавана праграма ажыццяўлення тэхнічнага прагрэсу ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, вызначаны задачы партыйных, савецкіх, гаспадарчых, прафсаюзных і камсамольскіх арганізацый, калектываў прадпрыемстваў, навукова-даследчых устаноў і канструкцыйных бюро. Справа цяпер за тым, каб правільна арганізаваць работу і ажыццявіць прынятыя рашэнні. Няхай кожны рабочы, інжынер, вучоны, калгаснік, аграном, настаўнік, урач, вывучышы рашэнні Пленума, падумае, як прымяніць іх у сваёй практычнай рабоце. Няхай кожны працоўны калектыв вырадуе план асваення і ўкаранення дасягненняў навуцы, тэхнікі, аўтаматыкі, лепшага выкарыстання вытворчых рэзерваў і плошчаў, каб хутчэй узяць свае рубжы сямігадкі.

Вышэйшы тэхналагічны прагрэс прадугледжвае вышэйшую арганізацыю вытворчасці і працы. Комплексная механізацыя і аўтаматызацыя — добрая справа, калі праца добра арганізавана, калі ў цэлу няма людзей, якія снуюцца без справы, калі разумна выкарыстоўваецца кожная хвіліна, за мінут хвіліна складваюцца гадзіны, рабочыя дні, месяцы і гады.

Няхай кожны працаўнік прасякнецца пачуццём высокай адказнасці за сваю работу, за штодзённае выкананне норм выпрацоўкі і планавых заданняў, за павышэнне якасці і зніжэнне сабекошту прадукцыі. Павінна быць аб'яўлена рашучая барацьба супраць марнатраўства, расхлябанасці і недысцыплінаванасці, за беражлівасць, эканомнае, разумнае вядзенне гаспадаркі. Заслужваюць грамадскага ганьбавання людзі, якія, не даючы грамадству тое, што павінны даць, карыстаюцца ўсімі дабротамі побач з працаўнікамі, якія паказваюць у рабоце ўзоры высокай свядомасці і камуністычнай працавітасці.

Новыя задачы добра разумеюць разведчыкі будучыні — удзельнікі слайнага руху брыгад і ўдарнікаў камуністычнай працы. Гэтыя брыгады старання дабіваюцца прымянення ў сябе на ўчастку, на сваім полі самай дасканалай тэхнікі і тэхналогіі, яны рашуча выступаюць супраць коснасці, кансерватызма, адсталасці. Ударнік камуністычнай працы той, хто, стаўшы майстрам сваёй справы, не супакойваецца на дасягнутым, а дапытліва глядзіць уперад, дзярэе, шукае! Ён збруе з перадавой навукай і тэхнікай, не церпяць раўнення «на старынку», заўсёды гатовы ісці па няведаных дарогах наватараў, каб зрабіць для народа больш патрэбных рэчаў, вышэй якасцю, больш танна.

Зярняты камуністычнай працы, вырашчаныя нашай партыяй, даюць усё больш цудоўныя і багатыя плады. Няма сумнення, што ў новым походзе за тэхнічны прагрэс, за ўсямернае удасканальванне вытворчасці вырастуць і правяць сябе мільёны і мільёны людзей, якія паказваюць узоры свядомых, камуністычных адносін да працы. Высокі, связчаны абавязак усіх партыйных, прафсаюзных, камсамольскіх арганізацый — узначаліць гэты растуць патрыятычны рух мас.

Таварышы, сябры!

Да новых слаўных подзвігаў у працы кліча Камуністычная партыя, партыя вялікага Леніна! Герайна працай народа ўзвядзём велічны будынак камунізму! Подзвігі герояў і герайн сямігадкі, сямгаадданую працу людзей нашага часу ніколі не забудзе наш народ, імі будуць ганарыцца будучыя пакаленні, будуць ганарыцца людзі камуністычнага грамадства, будзе ганарыцца ўсё перадавое чалавечтва.

Гістарычныя рашэнні XXI з'езду партыі асвятляюць шлях нашай краіны і ўсёго чалавечтва да камунізму. Наперад, і толькі наперад, па гэтым шляху! Яшчэ цяжэй рады вакол выправава-нага правадэра і арганізатара ўсіх нашых пераамаг — ленынскай партыі! Усе сілы, усю энергію — на выкананне вялікіх задач разгорнутага камуністычнага будаўніцтва!

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Савецкага Саюза

ВЫКАРАННЯЦЬ ФАРМАЛІЗМ

Работніцаў кніжнага гандлю часта дакараюць за непаваротлівасць. Няхай, маўляў, менш засяджаюцца ў сваіх кватэрах і магазінах.

Пакупнік пільпер патрабавальны. Перш чым набыць тую ці іншую кніжку, ён добра раіцца з сябрамі. Каму ж гэта хочацца выкараць грошы на вецер? А рэкламы ў магазінах амаль няма. Замест мастацкіх аформленых плакатаў і кароткіх, змястоўных анатацыяў на новыя кнігі, на прылаўках валодаюць нейкія ўстадыкі з невыразнымі малюнкамі. Трэба мець багату фантазію, каб на гэтых базі або якой іншай з'яўляліся, што краўсяца на гэтым мастацкім шырэпажыме, даведана, аб чым ідзе гаворка ў кніжцы. Хіба гэта абавязкова для пакупніцка? Маркучы на ўкладках, сухі пераказ асноўнага тэксту твораў, на думку складальнікаў гэтай рэкламы, дастатковы, каб меркаваць аб іх змесце.

Калі б начальнік Упраўлення кніжнага гандлю тав. Жукоўскі часцей сустракаўся з амаатарамі літаратуры, ён пачуў бы ў свой адрас імят справядлівых папярэў. І не толькі за адсутнасць боівай зместовай рэкламы. Упраўленне кніжнага гандлю не надавала дэлавой сувязі з прадаўцамі магазінаў і работнікамі складу. Між тым, многія з іх працуюць у вельмі цяжкіх умовах. Амаль усе кнігарні завалены канцляжэрскай прыладай, а кнігі часам месіцца дзяляць пераспакаванымі. Наезднае пытанне адкрыць спецыяльны магазін для гэтага тавару. У кнігарнях і без таго цесна. Аднак кіравніцтва Упраўлення мала дбае аб тым, каб наведзі адпаведны парадок у гандлёвай сетцы. Менавіта аб гэтым ішла гаворка на справядліва-выбарным партыйным сходзе работнікаў Мінскага аблкінігагандлю. Устады камуністаў была сканцэнтравана на самым галоўным — як лепш арганізаваць работу прадаўцоў, каб літаратура не залежалася на складах і ў кнігарнях.

У спрэчках за дакладу сакратара партарганізацыі М. Бакуліна выступілі спартыўна-рабочнікі кніжнага гандлю. Некаторыя з іх маюць вышэйшую адукацыю, добра ведаюць і любяць сваю справу. Аднак і яны адчуваюць сабе няёмка. За справядлівы перыяд зроблена не мала. Ёсць кнігарні, якія з месяца ў месяц паспяхова рэалізуюць літаратуру.

Пакупніку папрэбна сучасная кніга

У Відазскім раённым кніжным магазіне амаль штодзень мінаюць людзі. Набыць патрэбную літаратуру сюды прыходзяць рабочыя, служачыя, калгаснікі. Але большасць іх вельмі цікава «виртэцца з пустымі рукамі». Часта можна пачуць нараканні:

— У нас ніколі не знойдзем патрэбнай літаратуры. Кіраўнікі ж раёнспажыбсаюза толькі хваліцца пра шырокі выбар.

Але на самай справе гэта не так. У кніжным магазіне ёсць каля 45 тысяч экзэмпляраў разнастайнай літаратуры на агульную суму 360 тысяч рублёў. Кніжныя паліцы паўнацэнна амаль штоўсцяж. Ды вельмі часта бывае, што на паліцы магазіна не трапляюць новыя кнігі беларускіх пісьмемнікаў. Іны гадзімі ляжаць на складах, пакрываюцца пылам. Былае, што пакупнік авертаецца да загадкавага магазіна Івана Кліпацкага, каб той параўну аму, якую літаратуру можна набыць. Не чакайце, што той назаве творы Янкі Купалы, Якуба Коласа, Пётруся Броўкі, Аркадзя Кудашова і інш. У такой гутарцы звячаны называюцца творы Гюго, Зюда, Балзэка. Гэта, вядома, вельмі добра. Але ж большасць чытачоў ужо даўно знаёмы з гэтымі творамі і ім хочацца прачытаць што-небудзь аб сваёй роднай краіне, якая набліжаецца да светлай будучыні — камунізма.

А ў праўдлівай раёнспажыбсаюза работнік кніжнага магазіна скардзяцца:

— Кнігі ў нас ляжаць перухом, нават напалівіны выкараць план не можам.

І тады кіраўнікі раёнага спажыбсаюза таварыства вырашылі дапамагчы сваім падначаленым — абавязалі кожнага свайго работніка прадаць на 50 — 70 рублёў кніг.

— Не прадасце, — гаварыў грозны старшыня праўдліва Іван Давыдовіч, — дае хочаце літаратуру здаваць. Наме толькі б грошы за іе заплацілі.

— І вась з першага чэрвеня па рэспубліцы пайшлі «кнігагоні», што ў Відаз было рэдка. Гандлёвыя работнікі з кнігамі ў руках заходзілі на прадпрыемствы і ў вёскавыя.

— Дайце мне вершы Максіма Танка, — папрасіў ў кніганю.

— А мне байкі Эладзіміра Корбана?

— Такія кнігі няма, — адказаў гандляксіма распаўсюджвальнік. — Дамаска, Лондан, калі ласка, можна даць колькі хочаце.

Аналагічнае надзідалася амаль па ўсіх месцах. Вось чаму ў Відазскім раёне план продажу твораў беларускіх пісьмемнікаў выконваецца штомесячна не больш чым на 10—12 працэнтаў.

Чаму ж так атрымліваецца? Можа насельніцтва раёна не хоча чытаць беларускіх кніг?

— Што вы, — з абурэннем гаворыць настаўнік Далейскай сярэдняй школы Віктар Андрэяў. — У мяне асабісты бібліятэчкі больш палітэры твораў беларускіх пісьмемнікаў. І ведаецца, з якой цікавасцю чытаюць іх калгаснікі нашай ардыі.

Такой жа думкі прытрымліваецца і агітатар калгаса імя Пушкіна камуніст Т. Школьнікаў. Ён прывёў такі прыклад: на гучную чытку рамана П. Броўкі «Калі зліваюцца рэкі» сабралася ўдзельна больш калгаснікаў, чым збіралася на лекцыі і даклады.

Чаму ж тады залежваюцца ў кнігарнях беларускія творы? Работнікі сельскіх дамоў культуры, клубу і бібліятэч раёна чамусьці не вядуць ніякай прапаганды беларускіх кніг сярод насельніцтва. Возьмем хіба б сабе раённую бібліятэку. У гэтым годзе з кожных 18 чытачоў толькі адзін браў кнігі беларускіх пісьмемнікаў.

— Чаму так атрымалася, — пацікавіўся я ў бібліятэкара Галіны Міхалішчэўнай, та, не задумваючыся, адказала:

— Ніхто не хоча чытаць іх.

— А якія ж творы беларускіх пісьмемнікаў вы чытаеце?

— Не чытала. Хопіць мне класікаў.

Тлумачэнні зусім не патрэбны...

Калі каму даводзілася бываць у Богінскім сельскім магазіне, той заўважваў прыгожа расцэпленыя на паліцах кнігі. Толькі не спыняўся рабыць вывад, што тут добра распаўсюджваецца беларуская кніга.

— За квартал, — гаворыць загадкавага магазіна Софія Лучыцкая, — я прадала кніг на 300 рублёў, замест 1 500 рублёў па плану.

Далей яна тлумачыць, што літаратура ў магазіне толькі 1950 — 1952 гадоў выдання, а творы беларускіх пісьмемнікаў наогул не ставяцца на паліцы — іх, маўляў, ніхто не купіла.

На многіх мінскіх прадпрыемствах у абавязковы перапінак можна бачыць кніжну аўтакраму, якая арганізавана гарадскім аддзяленнем Спэцкультуры. Кнігі прадаюцца на тэрыторыі трактарнага, аўтамобільнага, падышнікавага і іншых заводаў. У продажы заўсёды ёсць свежыя газеты і часопісы, тэхнічная і мастацкая літаратура.

На зямліку ў абавязковы перапінак рабочыя падышнікавага завода набываюць літаратуру ў аўтакраме.

Фота М. Міноўіча.

Датэрмінава 10 чэрвеня выкараў праўдлівае заданне па продажу кніг калектыву магазіна № 6 (загадкава камуніст А. Мархлэвіч). Даспяхова выконваюць свае абавязковасці супрацоўнікі бібліятэкара (загадкава камуніст А. Кудебнік). Аблкінігагандлю ў цэлым дае прыбытак дзяржаве. Аднак гэта не азначае, што ўжо ўсё зроблена. У Мінску мала кніжных кіекаў. Не атрымаў шырокага распаўсюджвання пазамінажны продаж кніг. Справа дайшла да таго, што работніцаў кніжнага гандлю штурховаюць за вынас літаратуры на вёсцы.

Лучы насустрэч пакаданым працоўным, аблкінігагандлю абсталяваў кніжны кіека на вуліцы Чкалава. І гэты на імя дырэктара гэтай устаноў М. Лімава прынёў выкарачы ліст за нумарам 252—591 ад 25 мая г.г. Па рашэнні народнага суда трыагата Чыстка Варашылаўскага раёна г. Мінска тав. Лімава аштрафаваны на 53 рублі за... продаж кніг на вуліцы. Толькі дзямі кнігагандлю дазволілі рэалізаваць літаратуру для кінатэатра «Перамога».

Не радуе камуністаў і тое, што ў Мінску яшчэ не пабудавалі добраабсталяванага склада пад кнігі. У горадзе ёсць некалькі складскіх памяшканняў. Але ў асноўным гэта цесныя, шчыльна палыты без вентыляцыі і адпаведных сушыльных устаноў.

Літаратура павінна захоўвацца беражна і не ў падвалах, а ў асобных прасторных і светлых будынках, адначасна камуніст А. Мархлэвіч, Д. Гучын, А. Іванюк, аднак у гарадзкіх, як і ў Упраўленні кніжнага гандлю, забыліся на гэта.

— У магазіне № 9, якім я загадваў, — гаворыць камуніст Іванюк, — і па калідоры ўжо нельга працейці. Склада для кніг няма, дым мы там захаваем кнігі. Тав. Жукоўскі нават пакрыўдзіўся на мяне. Ён хаче, каб я зайце, але ніяк не працінуўся ў канцляжэрскага магазіна. Не спадабаўся яму і тое, што адна супрацоўніца якрач чытала іеўкую кніжку. Магазін, маўляў, не чытальны. Пакупнік сам разгорэўца што да чаго. Шкайва да кніг прадаўчыца атрымае спаганне... вымову.

Другі раз тав. Жукоўскі зайшоў у магазін толькі для таго, каб прадаўцы не забыліся вынесці заклікі, прысвечаныя месячыку кнігі. А нас

хваліваца другое: летась магазін амаль тры месяцы быў на замку. З-за адсутнасці складскага памяшкання цяжка было наведзі адпаведны парадок у кнігарні.

— Мы можам і павінны самі выкараць гаспадарчыя справы, — заявіў камуніст Д. Гучын. — У кнігарнях пільпер працуюць удумлівыя, ініцыятыўныя людзі, пераважна камсамольцы, выпускнікі спецыяльных навуцальных устаноў і месцовых дзесяцігодкаў. Але мы, камуністы, часам забываемся на моладзь, спадзяемся толькі на спе сілы. Трыыважы і тое, што ў аблкінігагандлі загалуца прафасійная работа. Хто ж будзе арганізаваць сацыялістычнае спарэорнізава? Чаму спыніўся выхук надым нацсценнай прэсы «Кнігу ў масы»? Я не памятаю такога выпадку, каб гэтыя пытанні абмяркоўваліся на партыйных сходах. Асерыны камуністы загадваюць магазінамі. А што мы ведаем пра тое, як яны працуюць? Трэба часцей слухаць і абмяркоўваць іх справядлівыя. Пакадана, каб і Упраўленне часцей турбавала нас і сучаснава аказвала дапамогу.

На сходзе прысутнічаў прадстаўнік Упраўлення кніжнага гандлю тав. Віткоўскі. Але ён у сутнасці нічога новага не сказаў камуністам. «Трымайце з намі сувязь, сігналізуйце аб непаладках, умоваўце дзелавыя кантакты» — вое і ўсё, аб чым ён гаварыў на сходзе.

Інструктар Ленінскага райкома партыі тав. Марківа выказала пакаданні, каб новы сакратар партарганізацыі прыбыве ў райком вынісі з пратэколаў, у якіх ідзе гаворка аб недахопах у рабоце аблкінігагандлю. Аказалася, што ў райкоме ніхто не цікавіўся дзейнасцю гэтай устаноў.

«На маіх палках каля 50 партарганізацый», — сказала тав. Марківа. — Я не магла і, вядома, не скоро разберуся ў вашых справах...»

У рабоце Мінскага аблкінігагандлю ёсць многа непаладкаў. Але не ўсё залежыць ад работнікаў прылаўка. Вельмі долю іны павінны ўлічы на сабе Упраўленне кніжнага гандлю, райком партыі, аблспарэф. Трэба наршце стварыць нармальныя ўмовы для кніжных магазінаў. Толькі жывое, канкрэтнае кіравніцтва будзе спрашчае таму, што кніга знойдзе сабе пакупніка і не будзе залежваюца гадамі на складах і базях.

Граматэсцы нашай краіны шчыра адзначаюць 90-гадзе а дня нараджэння выдатнага тэатральнага пісьмемніка, камуніста Марціна Андэрсена-Нексе.

Свайг граматэсцкі літаратурнай дзейнасцю Нексе ўвёў аўтарскі ўклад у справу барабыва да мір, супрацьвайна і фашызма. М. Андэрсен-Нексе, верны друг саліскага народа, многа разоў прыязджаў у нашу краіну.

Выдатныя творы Нексе карыстаюцца ў СССР заслужанай любоўю мільянаў чытачоў. Толькі праз магазін паліцесных выданняў г. Мінска за апошні час прадалася звыш 20 тысяч тамоў твораў пісьмемніка.

У Дзяржаўнай бібліятэцы імя У. І. Леніна ў Мінску на выставцы «Да 90-годдзя Андэрсена-Нексе» экспануюцца кнігі пісьмемніка, выдзеленыя ў нашай краіне, пачынаючы з 1923 года, а таксама бібліяграфічная літаратура аб Нексе.

Беларускі рэспубліканскі камітэ абароны міру, Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубажнымі краінамі, Саюз пісьмемнікаў БССР правялі ўрачысты вечар прысьвечаны дзейнасці пісьмемніка. На вечары А. Лакілава «Жыццё, творчыя і грамадска дзейнасць Марціна Андэрсена-Нексе» выступіў калідат філалагічных навук Д. Фактаровіч.

І. ЯКУБЕНАК.

У Народным тэатры

Адбылося ўрачыстае адкрыццё Народнага тэатра Магілёўскага клуба чыгуначнікаў. З цёлым словам прывітання да калектыву тэатра звярнуўся сакратар гаркома партыі В. Барабашкіна, загадкава гарадскага аддзела культуры М. Карпенка, артсст абласнога драматычнага тэатра В. Дружынін і інш. Старэйшым удзельнікам драматычнага калектыву М. Скарабатуга, Д. Зуйко, Л. Холар, Я. Лаўрэнецкі прысвоілі званне артсстаў Народнага тэатра.

Да адкрыцця тэатра быў падрыхтаваны спектакль па п'есе «Барабаншчыца» А. Салтыкава. Паставіў яго рэжысёр Ул. Баранюксі, мастацкі афармленне М. Калімава. Спектакль цёпла прыняты гледачамі.

Новыя музычныя кадры

У Мінскім музычным аучылішчы М. І. Глінкі адбыўся ўрачысты вечар, прысвечаны 28-му выпуску студэнтаў вучылішча.

Сярод выпускнікоў — піяністы, скрыпачы, выцялчачы, тэартыкі, выканаўцы на народных інструментах, аўхавы і струнных інструментах.

24 выпускнікі рэкамандаваны для наставлення ў кансерваторыю на спецыяльнае і звычайнае аддзяленні.

Памяці вялікага пісьмемніка

Граматэсцы нашай краіны шчыра адзначаюць 90-гадзе а дня нараджэння выдатнага тэатральнага пісьмемніка, камуніста Марціна Андэрсена-Нексе.

Свайг граматэсцкі літаратурнай дзейнасцю Нексе ўвёў аўтарскі ўклад у справу барабыва да мір, супрацьвайна і фашызма. М. Андэрсен-Нексе, верны друг саліскага народа, многа разоў прыязджаў у нашу краіну.

Выдатныя творы Нексе карыстаюцца ў СССР заслужанай любоўю мільянаў чытачоў. Толькі праз магазін паліцесных выданняў г. Мінска за апошні час прадалася звыш 20 тысяч тамоў твораў пісьмемніка.

У Дзяржаўнай бібліятэцы імя У. І. Леніна ў Мінску на выставцы «Да 90-годдзя Андэрсена-Нексе» экспануюцца кнігі пісьмемніка, выдзеленыя ў нашай краіне, пачынаючы з 1923 года, а таксама бібліяграфічная літаратура аб Нексе.

Беларускі рэспубліканскі камітэ абароны міру, Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубажнымі краінамі, Саюз пісьмемнікаў БССР правялі ўрачысты вечар прысьвечаны дзейнасці пісьмемніка. На вечары А. Лакілава «Жыццё, творчыя і грамадска дзейнасць Марціна Андэрсена-Нексе» выступіў калідат філалагічных навук Д. Фактаровіч.

І. ЯКУБЕНАК.

Вачыма гледача

Творчы калектыв стаў больш чула адгукнацца на запатрабаванні сучаснасці.

З адвінацыі новых спектакляў пільпа паставлены на сучасныя тэмы — «Далі неадзінадыня» М. Вірту, «Усім смерць на злосьць» Р. Раманава, «Чайкі над морам» Е. Бондарава, «Чаму ўсміхаліся зоркі» А. Карнейчука ў паставіўны рэжысёра І. Палюва, «Любю, любю» Маса і Чарнінскага (рэжысёр Н. Зорын).

Адна з прычын поспеху тэатра — прыток новых маладых сіл, якіх адразу ж завалалі сімпатыі гледачоў. Гэта Т. Шаўкіна ў ролі Вікі, даўкі капітана ў «Чайках над морам», І. Эрэлъ у ролі Мікіты ў «Уладзе цемры», Л. Талстога, З. Косцікава ў ролі Іны ў «Небеспэчнай прафесіі» і Юрыя Івана Іванова — Аюітка ва «Уладзе цемры».

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Паварот тэатра да сучаснасці закляючацца, на нашу думку, не толькі ў падборы сучаснага рэпертуару, у правядзенні канферансній і сустрач з гледачамі, але і ў штодзённым кантакце з народам. Мала пакадана гледаць спектакль, граба сувязь гледачу абстаноўцы, убачыць яго стваральную працу на заводах, фабрыках, на калгасных палых, фермах, будоўлях. Канферансній пакадана было б праводзіць часцей, абмяркоўваючы кожны новы спектакль, і не толькі з гарадскім, але і з сельскім гледачом. З вёскі нікога не было нават на заключнай канферансній. Нават у навакольных калгасах многія не глядзелі спектакляў.

Вачыма гледача

Творчы калектыв стаў

„Смерць ваяводы“

(Прэм'ера Акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы).

Да 150-годдзя дня нараджэння вядомага польскага паэта Юліяна Славацкага Тэатр імя Янкі Купалы ажыццявіў пастаноўку яго рамантычнай трагедыі «Мазепа». Тэатр і аўтар беларускага перакладу М. Лукашэвіч і А. Знонч змянілі назву твора. Рэжысёр К. Саннікаў абраў галоўнай тэмай пастаноўкі думку аб тым, як сапраўдна чалавечыя пачуцці перамагаюць перажыты маральны і жыццёвы сярэднявекі, як старае разуміць гонар і абавязку руйнуюцца пад магучым напорам вайска каханых.

У цэнтры спектакля — вобраз юнага Амеілі, жонкі ваяводы. Пакуль што гэта яшчэ не зусім дасканалая работа маладога артыста Г. Ваксана. Але напружаны першы, рабочы паказ спектакля на мастацкім савецкім тэатры з тым, што мы ўбачылі на прэм'еры, не вельмі нас заўважыць, як падлічыліся ігра. Калі гэта палітычнае з той жа інтэнсіўнасцю будзе працягвацца, вобраз будзе аднаўдзена ідэю значнасці і стане творчым здымкам маладой таленавітай выканаўцы.

Якця ж змены адбыліся ў вобразе? Спачатку Г. Ваксан абмяжоўваў прызначэнне ваяводы Амеілі сумным апаўдненнем пра дзеячынні, якія апаўдненялі над ударамі няўмоўнага дзею. Апаўдненяць гераіні была асноўнай тэмай вобразу. Зараз мы бачым, як пашырэнне тэматычнага вобразу. Нахал яшчэ даволі няёмка, але ўжо акрэслена выяўляецца тэма наступнага пералому ў душы Амеілі, нараджэння новага чалавека, вольнага ад забавонага феадалнай маралі і шляхецкага гонару.

Рэжысёр і выканаўца істотна перагледзілі акцыяўны вобраз. Першае сустрэча з каралеўскім дамам Мазепай, скарга каралю — у гэтых сценах Г. Ваксан адмовіўся ад ноты пахлаўнага бясцільна. Замест іх павіліся гнейныя ноты абурэння і прастаты з прычыны накіраванага гонару шпяхетнай дамы. Амеілі тут — сапраўдная жонка свайго мужа. Яна гоніць ад сабе ўсё, што не пасуе да звыкллага маральнага кодэкса замка ваяводы. Таму ў глыбіні сэрца душы Амеілі сваё каханне да Збігнева. Таму ж яна так разка абрывае залічаны саластавіла-караля і пачынае пажа: нішто «зямное» не павіна зацікаваць яго гонар — гонар жонкі ваяводы. Але жыццё ў замку пасля ўтварэння караля з яго свайці пачынае з кожнай гадзінай свайці перад Амеілі ўсё новае пытанні. Як адказаць на іх? На закляцц сэрца ці на закону справядлівага абавязку?

Першым сур'езным выпрабаваннем была вестка аб тым, што Збігнеў пачаў ваяваць Амеілі гатовы ахвяраваць у імя «абраччывага» пачуццём адзіным, што ўпрыгожвала яе інавацыя ў замку ваяводы. Раўнаважыцца з пасынкам, яна стрымлівае сваё пачуццё, хаця ўсёдамае залічаны разлуку халоднай пустэчы аддасца ў сэрцы жанчыны. Мы разумеем, адкуль гэтага эўзіяка стрыманасць. Успамінаецца калявая рука кляндэ (артыст К. Саннікаў), якая ўладарным жэстам сымалізаваў раптоўнае імкненне Амеілі да Збігнева з белага дэя. Успамінаецца шпяхетная постань старога ваяводы (артыст І. Шаціла), яго жорстыя погляды і разкі вокаў у час спатання з каралем.

У доўга і шчыльна будзе чапляцца аб абломкі ўдальнага брацтва Амеілі. Яна не адступіцца ад іх нават, калі ваявода будзе тапіць яе чалавечы гонар, калі па загаду мужа яе пасадзіць у падземелле. Перадом у душы Амеілі пачынаецца з новай сустрэчы са Збігневам за кратамі ваводскай турмы. Амеілі пачынае ўсёдамае: ішоцкі ёсць несправядлівае ў маральных асновах сямі ваводы. Вестка аб тым, што ў яе алькове замураваны нейкі чалавек, зусім выводзіць Амеілі з раўнавагі: яна патрабуе аламаць

сцяну. Раўнаважыцца сцяна, руйнуюцца ў сядомасці гераіні і былыя перакананні. Якой абмяжывалася стала яна да пагрозаў ваяводы. Як шыра і кіламетра яна да высакароднага Збігнева, каб блаславіць яго на палідняк. Як адкрыта палуе ў роспачы барвовую ад крыві загінуўшага Збігнева хустку! Урэшце, як упарта, нягледзячы на прарочанні раз'юшанага ваяводы, дцягнецца да турмы Збігнева, каб смерцю сваёй назаўсёды з'яднацца з ім!

Пакуль што хочацца дараваць маладой артыстцы яе пластычную імгнеласць, недасканаласць у авалоданні вершаванай формай тэксту, прыкметную ўнутраную скванасць у пасоных сценах. Хочацца спадзявацца, што Г. Ваксан пераадолае гэтыя перашкоды.

Увадзіць вобраз Амеілі, псіхалагічны малюнак якой так трайна распрацаваны рэжысёрам, павіна стаць камертонам для характарыстыкі вобразу Збігнева. Пакуль што артыст Ю. Шумакоў вядзе гэтую ролю ў неадпаведным ключы. Ён вельмі пасіўны ў той час, як аўтар усюды падкрэслівае ўрымлівы тэмперамент юнака. Збігнеў у Шумакова ўвесь час адстойвае фамільны гонар ваводскага роду. У п'есе ж ён ужо ў сцяне замураваны палкам аддае сабе выпрабаванне каханай.

Сур'езнае дасягненне спектакля — вобраз ваяводы, створаны І. Шацілам. Артыст дасягнуў высокага трагедыяга гунаўня ў ролі. Ён выкрывае бязлітасна ўладальства і згані свайго змрочнага гераю праз глыбокую распрацоўку яго псіхалагіі. Гэтая работа І. Шацілы і некаторыя іншыя за апошнія гады (спраод іх прыкладам Мартына з «Вечнай крыві») сведчаць аб умозначенні майстэрства і пашырэнні яго творчага дыяпазона.

Пэўнай удачай можна лічыць вобраз пустота і напывівага караля Яна-Казіміра, створаны С. Бірылам. Сымалам ваводскай аданасці свайго гаспадару прыходзіць у спектаклі вобраз Хмары (С. Хадкевіч). Асцэінымі шпяхетамі ў абмалюванні побыту і нормаў пры двары польскага караля дапаўняецца атмасфера спектакля вобразы пані Рабронска (Л. Шышкоў) і пана Хжонскі (Л. Бондараў).

Нарэшце, пра вобраз Мазепы. Б. Уладзімірскі выконвае гэтую ролю градыёзна, прыгожа, але «з лёгкасцю ў думках надзвычайнай». А ў чым сэнс, і якое прызначэнне вобразу ў спектаклі, ад гэтых цяжка скажаць. Ронакаляроўна прыстаецца пасоных ваводскай ролі не аб'яднаю азідуна думкай. Мазепа Уладзімірскага нагадвае то аб'яднаю валацугу Дон-Жуана або высакародна іспанскага гранада з рамантычнай камедыі «Дом Сезар-дэ-Базан», то палігана Рамоа або карнарга Ягу. Думачца, што лепш за ўсё было б трактаваць Мазепу як чалавека наскрозь авантурнычнага. Гэта адпавядала б драматургічнаму матэрыялу ролі. Дарэчы, таму не было б падстаў саромнацца гістарычных асацыяцый паводле той канцэпцыі вобразу, якая ўжаркалася з самага жыцця ў нашай літаратуры.

«Смерць ваяводы» — цікавы па форме, хвалюючы па эмацыянальнаму зместу спектакль. Гэта — новае слова ў рэжысёрскай практыцы К. Саннікава, якое мы ведаем таленавітым стваральнікам нацыянальнага спектакляў аб нашай сучаснасці. Сцэнічны твор з вялікім густам аформлены мастаком В. Галубінчам, хаця не вельмі адзначыць залічаны напывівае сцэнаграфу. Вельмі трапіна музыка да спектакля напісаў Д. Лукасак.

Думаецца, цяпер, калі рэжысёр і выканаўца адчулі, як глядач успрымае п'есу, спектакль будзе ўкладзены на зместу і аднавова па стылю, моўнаму і пластычнаму яго ўвасабленню.

Г. КОЛАС.

Па ініцыятыве чытачоў

Доўгі час чытачы бібліятэкі Дома культуры будаўнічага трэста № 5 вялі размовы аб тым, што чыталіна замята маленька.

— Іншы раз хочацца пачытаць часопіс ці газету тут у чыталіні, — расказвае муляр Шура Архіпав, — але паглядзіш: за сталом ніяк чалавек, а шостама няма дзе прымацца.

Пабудавач новую бібліятэку з вялікай чыталінай залай — гэтая думка, пэўна, непакоіла многіх. Бо, калі аднойчы на камсамольскім сходзе УНР-25 зайшла гутарка аб эканоміі будаўнічых матэрыялаў для новай бібліятэкі, гэтую ініцыятыву гарача падтрымалі рабочыя ўсіх пэхаў, участкаў і брыгад трэста.

Кіраўніцтва трэста завяло асабовы ўлік усіх эмацыянальных матэрыялаў, а інжынерна-тэхнічныя работ-

Кіно Калі цвіце бэз

Незабыўныя дні мая 1945 г. Скопчылася вайна. Па дарогах Чэхаславакіі ідуць тысячы машын, танкаў, самалётаў гармат, Май Вясна. У садах цвіце бэз. Букетамі ўсыпана апяленая вайной і запаленая пылам франтавым дарог броне савецкіх танкаў. Уздычны чэшскі народ кветкамі сустракае савецкіх воінаў-вызваліцеляў.

Дарогі! Як многа адбываецца тут сустрач, іншы раз кароткія, але заўсёды цікавыя. Аб такіх сустрачках, якія дапамагаюць бліжэй і лепш пазнаць адзін аднаго, аб дружбе, якая нарадзілася ў дні сумеснай барацьбы са савецкага і чэшскага народаў з фашызмам, і расказвае новы савецка-чэхаславацкі мастацкі фільм «Майскія зоркі», пастаўлены Маскоўскай студыяй імя М. Горькага і Пражскай кінастудыяй «Барандоў». Аўтар сценарыя — вядомы чэхаславацкі пісьменнік Людзів Ашкензі і савецкі рэжысёр Станіслаў Растокі не імкніліся ў сваім фільме паказаць батальныя сцены. Яны выбралі іншы шлях, што паказвае вялікіх падаер праз пачуцці і перажыванні простых людзей. Для гэтага яны выбралі ажыццяў, але арыганальную форму кінаповесці. Карціна «Майскія зоркі» складваецца з чатырох лірычных, не звязаных паміж сабой сюжэтаў навед. Іх аб'ядноўвае ў адно не пралог з эпілогам, а тэма твора. Сцэнарый Людзів Ашкензі ў кожнай навед перадае вялікія думкі, хоць на першы погляд яны здаюцца самі па сабе звычайна ізначэннымі. У іх усё звычайна і проста. Гэта прастата сюжэта і глыбіня думкі правядзены паспех фільма.

Складанасць і саюсаблівасць новага савецка-чэхаславацкай карціны ў тым, што ўсе чатыры навед створаны ў розных жанрах кінамастацтва. Тут мы сустрачым і трагедыю, і легенду аб каханні, і камедыю, і малельны дзіцячы фільм. Але ўсе наведы збліжае адно: уважлівае стаўленне пастаўшчыкаў і акцёраў да ўнутранага свету герояў твора.

Вось першая навед вобразна, дакладна і глыбока драматычная па зместу. У прыгарадзе Прагі, у невялікім доміку спыніўся на адпачынак савецкі генерал (артыст А. Ханаў). Ён правёў многа бяссонных начэй, але і тут яму не даў заснуць пшчгатае хлопчык Душан, ролю якога з дзіцячай непасрэднасцю праводзіць чэшскі школьнік Міша Станічэц. Хлопчык вельмі спадабалася генеральска папама. Між Душанам і генералам завязваецца душэўная размова. Многа ўспамінаў абудзіла гэтая сустрэча ў заслужанага генерала. Яму ўспамінаў свой дом, дзеці, якіх ужо няма сярод жывых.

Здавалася б, у гэтай сцэне нічога асаблівага не адбылося. Але гэта не так. Навела пра генерала і хлопчыка — як бы ключ да разумення ўсяго фільма. Яна гаворыць аб тым, што сустрачліся ў радасныя дні перамогі людзі двух братаў народаў, зраўнуе бачныя і палюбы адзін аднаго. Глядач бачыць, як нараджаецца дружба, замятае вайну, прадтай у сумеснай барацьбе з фашызмам.

На здымках: 1. Агульны выгляд бібліятэкі. 2. У чыталінай зале.

А. ЯГОРАУ.

Фота В. Андронава.

Цудоўны свет дзіцяці

Выйшаў з друку зборнік апавяданняў В. Хомчанкі «Наша вясчара». Першая кніжка маладога аўтара прысьвечана дзецям.

Не ўсе апавяданні ў зборніку аднолькавыя па мастацкіх вартасцях. Аднак большасць іх напісана прычліва, дэцпа, з веданнем дзіцячай псіхалагіі і шырай любоўю да дзіцяці. Герой апавяданняў В. Хомчанкі — не толькі дзеці, але і дарослыя. І гэты зусім натуральна, бо дзеці ў сваім ідэальным жыцці ў той ці іншай ступені знаходзяцца пад кантролем старэйшых. Самі яны яшчэ нагадваюць птушанят, якія спрабуюць свае крылы пад дабрым бацькоўскім наглядкам.

У апавяданнях «Дарогі падарунак» і «Баравікі» пісьменнік некалькімі дакладнымі шпяхетамі акрэслівае дарогі нам вобраз Уладзіміра Ільіча Леніна і разам з тым стварае вобразы дзіцяці. Проста і даходліва, удлівачы ўзрост і ступень успрымання дзіцяці, расказвае аўтар пра класатэіны бацькоўскай адносіны Уладзіміра Ільіча да сваіх маленькіх саброр. Жалюць, напрыклад, паказваць, як проста і несправядліва ўмеў Ільіч гаварыць з дзецьмі, як ўмеў ён захицаць іх, падбадзёрваць, пісьменнік уводзіць у апавяданні «Баравікі» такі эпізод.

Хлопчык Сяргейка засмудзіўся, што яму не трапіліся ў дзеся баравікі, а толькі адны лісіцы. І тады да Сяргейкі падыйшоў Ільіч: «Ого! І дзеці заўважылі коны! Ты бачыш за ўсіх назабраў. Праўда, дзеці? А лісіцы самыя смачныя грыбы... Сяргейка, давай мянцья. Я табе баравікоў, а ты мне лісічак». Так і адбыўся таварыскі абмен.

Тыя, каму адрававана гэтая апавяданне, безумоўна, чулі пра Леніна ад сваіх бацькоў, у дзіцячым садае або ў школе ад выхавальнікаў. У сваю чаргу пісьменнік пашырае веды маленькіх чытачоў пра мурага і светлага чалавека, шырага і класпатэінага сабра дзіцяці.

Добра, што ідэю сваіх твораў аўтар выказаў не прасталіняна. Асноўная думка, ідэя ў зборніку «Наша вясчара» вынікае ўскосна, без успыскі сентаўцыі і надакучлівых пачунаў.

Вось апавяданне «Міліцыянер». У трохі гумарыстычным плане намалюваны тут вобраз хлопчыка Дзянісі. Больш за ўсё гэты хлопчык баяўся міліцыянераў, бо верыў, што яны могуць высачыць непаслухмянае дзіця і пасадзіць яго ў пустую камеру». А калі аднойчы гэты баязлівы трайні ў дэданую вяду, у першую чаргу на дапамогу Дзяніску прыходзіць той самы «страшны» міліцыянер і выратоўвае хлопчыка з бяды.

Пісьменнік не дае тут ніякай аданкі ўчынку міліцыянера. Маленькі чытачы самі зробіць вывад. І яны, бясспрэчна, паемюцца з Дзянісі, які без даў прычыны троеся перад міліцыянерам.

Па-сваёму цікавае і апавяданне «Вішнёўка». Сюжэт яго зусім проста. Дзяўчынка Марыся заўважыла, што кляві грызе вішню, і хутэй пачынае да дзядулі. А пакуль яна бегла, вішня была канчаткова пагублена.

Аўтар знаходзіць удалы мастацкі

прыём і падводзіць дзіця да вываду, што Марыся магла б правіць сваю самастойнасць і ўратаваць вішнюку без палобнай дапамогі. Калі дзяўчынка пачала абурэцца «ўчынкам» казла, які стаў каля зрызнага дрэўца і «можаў» дзядулі спакойна, нібыта нічога не здарылася, заўважыў: «Гэта ён мне расказавае, як ты дапамагла яму вішнюку в'есці». І маленькі чытач пастарэацца, пэўна, зраўнець гэтую заўвагу.

У апавяданнях «Сініца», «Куды знік грыб» аўтар знаёміць дзіця з прыродай, умовамі жыцця птушак і звыраў. Для дзіцяці, напрыклад, зусім не зраўнець, чаму гэты сінічка ў клетцы трыважна б'ецца, не хоча есці ні круп, ні цукру і не спявае высьвельны песенек. А пасля яны даведваюцца, што дарожай за ўсё для сініцы воля, і выпускаюць птушку.

Сюжэты некаторых апавяданняў пісьменнік будзе і развівае ў некалькіх загадкавым плане. Так, у апавяданні «Куды знік грыб» — баравіка, Напача, знайшоў яго пад ёлачкай і вырашыла паказаць брату. А пакуль хадала — грыб знік. Вось тут дзеці і пачынаюць рабіць розныя здагадкі. Потым на сцэні яны заўважваюць паверку, якая трымае ў сваіх лапках баравік. Дзеці зраўнець, што «ваверка збірае грыбы, сушыць іх на сонцы і складае на зіму».

Такая загадкаваць у творах для маленькіх чытачоў — прыёмальны. Дзякуючы ёй, адкрываецца магчымасць захицаць дзіцяці, і — самае галоўнае — даць падставу для самастойнай работы думкі.

У разуме з дзецьмі пісьменнік умеа знаходзіць і дакладныя моўныя сродкі. Часам ён ужывае ажыравыя анітэты, зраўнець для дзіцяці параўнанні. У апавяданні «Баравікі» ёсць, напрыклад, такі скар: «Ранак ёсць сонечны, ціхі, лісіцы на дрэвах, абсыпаныя расой, ззялі, быццам заленыя шкельцы».

І параўнанне, і анітэты ў гэтым скарэ простае, даступныя для дзіцячых успрымання. Але звяртаецца да іх аўтар рэдка.

Адначасова нам хачелася б заўважыць, што хоць у дзіцяці мала школьнага і маладога ўзросту пераважае нагляднае, канкрэтнае мысленне, не траба ўжо вельмі баіцца простых па сэнсу метафізічных сродкаў. Тут, безумоўна, траба быць асцярожным, аднак не варта забываць, што выражаны, якія метафізічныя сродкі маглі б садзейнічаць выхаванню ў дзіцяці лагічнага і вобразнага мыслення.

Не пабудзіць зборнік «Наша вясчара» і пэўных недахопаў. У некаторых апавяданнях вельмі ўжо бегла і неак прасталіняна раскрыты характары маленькіх герояў. У дзецінах і размовах маленькіх герояў часам бывае зусім немагчыма заўважыць нейкую адметнаць, індывідуальную рысу характару. Так, у апавяданні «Наша вясчара» маленькі хлопчык Вяня і дзяўчынка Таня ва ўсім амаль што поўнасьцю паўтараюць адзін другога.

Акрамя таго, аўтар нярэдка залішне стараецца паказаць сваіх герояў маленькімі «вундэркіндымі», і шэраў лёз больш прадабчывымі і іна-

На здымках: новы кінатэатр «Мір», пабудаваны ў Новабеліцкім раёне г. Гомеля.

Фота Ф. Раманава (БЕЛТА)

Кіно Калі цвіце бэз

Незабыўныя дні мая 1945 г. Скопчылася вайна. Па дарогах Чэхаславакіі ідуць тысячы машын, танкаў, самалётаў гармат, Май Вясна. У садах цвіце бэз. Букетамі ўсыпана апяленая вайной і запаленая пылам франтавым дарог броне савецкіх танкаў. Уздычны чэшскі народ кветкамі сустракае савецкіх воінаў-вызваліцеляў.

Дарогі! Як многа адбываецца тут сустрач, іншы раз кароткія, але заўсёды цікавыя. Аб такіх сустрачках, якія дапамагаюць бліжэй і лепш пазнаць адзін аднаго, аб дружбе, якая нарадзілася ў дні сумеснай барацьбы са савецкага і чэшскага народаў з фашызмам, і расказвае новы савецка-чэхаславацкі мастацкі фільм «Майскія зоркі», пастаўлены Маскоўскай студыяй імя М. Горькага і Пражскай кінастудыяй «Барандоў». Аўтар сценарыя — вядомы чэхаславацкі пісьменнік Людзів Ашкензі і савецкі рэжысёр Станіслаў Растокі не імкніліся ў сваім фільме паказаць батальныя сцены. Яны выбралі іншы шлях, што паказвае вялікіх падаер праз пачуцці і перажыванні простых людзей. Для гэтага яны выбралі ажыццяў, але арыганальную форму кінаповесці. Карціна «Майскія зоркі» складваецца з чатырох лірычных, не звязаных паміж сабой сюжэтаў навед. Іх аб'ядноўвае ў адно не пралог з эпілогам, а тэма твора. Сцэнарый Людзів Ашкензі ў кожнай навед перадае вялікія думкі, хоць на першы погляд яны здаюцца самі па сабе звычайна ізначэннымі. У іх усё звычайна і проста. Гэта прастата сюжэта і глыбіня думкі правядзены паспех фільма.

Складанасць і саюсаблівасць новага савецка-чэхаславацкай карціны ў тым, што ўсе чатыры навед створаны ў розных жанрах кінамастацтва. Тут мы сустрачым і трагедыю, і легенду аб каханні, і камедыю, і малельны дзіцячы фільм. Але ўсе наведы збліжае адно: уважлівае стаўленне пастаўшчыкаў і акцёраў да ўнутранага свету герояў твора.

Вось першая навед вобразна, дакладна і глыбока драматычная па зместу. У прыгарадзе Прагі, у невялікім доміку спыніўся на адпачынак савецкі генерал (артыст А. Ханаў). Ён правёў многа бяссонных начэй, але і тут яму не даў заснуць пшчгатае хлопчык Душан, ролю якога з дзіцячай непасрэднасцю праводзіць чэшскі школьнік Міша Станічэц. Хлопчык вельмі спадабалася генеральска папама. Між Душанам і генералам завязваецца душэўная размова. Многа ўспамінаў абудзіла гэтая сустрэча ў заслужанага генерала. Яму ўспамінаў свой дом, дзеці, якіх ужо няма сярод жывых.

Здавалася б, у гэтай сцэне нічога асаблівага не адбылося. Але гэта не так. Навела пра генерала і хлопчыка — як бы ключ да разумення ўсяго фільма. Яна гаворыць аб тым, што сустрачліся ў радасныя дні перамогі людзі двух братаў народаў, зраўнеуе бачныя і палюбы адзін аднаго. Глядач бачыць, як нараджаецца дружба, замятае вайну, прадтай у сумеснай барацьбе з фашызмам.

На здымках: 1. Агульны выгляд бібліятэкі. 2. У чыталінай зале.

А. ЯГОРАУ.

Фота В. Андронава.

Кіно Калі цвіце бэз

Незабыўныя дні мая 1945 г. Скопчылася вайна. Па дарогах Чэхаславакіі ідуць тысячы машын, танкаў, самалётаў гармат, Май Вясна. У садах цвіце бэз. Букетамі ўсыпана апяленая вайной і запаленая пылам франтавым дарог броне савецкіх танкаў. Уздычны чэшскі народ кветкамі сустракае савецкіх воінаў-вызваліцеляў.

Дарогі! Як многа адбываецца тут сустрач, іншы раз кароткія, але заўсёды цікавыя. Аб такіх сустрачках, якія дапамагаюць бліжэй і лепш пазнаць адзін аднаго, аб дружбе, якая нарадзілася ў дні сумеснай барацьбы са савецкага і чэшскага народаў з фашызмам, і расказвае новы савецка-чэхаславацкі мастацкі фільм «Майскія зоркі», пастаўлены Маскоўскай студыяй імя М. Горькага і Пражскай кінастудыяй «Барандоў». Аўтар сценарыя — вядомы чэхаславацкі пісьменнік Людзів Ашкензі і савецкі рэжысёр Станіслаў Растокі не імкніліся ў сваім фільме паказаць батальныя сцены. Яны выбралі іншы шлях, што паказвае вялікіх падаер праз пачуцці і перажыванні простых людзей. Для гэтага яны выбралі ажыццяў, але арыганальную форму кінаповесці. Карціна «Майскія зоркі» складваецца з чатырох лірычных, не звязаных паміж сабой сюжэтаў навед. Іх аб'ядноўвае ў адно не пралог з эпілогам, а тэма твора. Сцэнарый Людзів Ашкензі ў кожнай навед перадае вялікія думкі, хоць на першы погляд яны здаюцца самі па сабе звычайна ізначэннымі. У іх усё звычайна і проста. Гэта прастата сюжэта і глыбіня думкі правядзены паспех фільма.

Складанасць і саюсаблівасць новага савецка-чэхаславацкай карціны ў тым, што ўсе чатыры навед створаны ў розных жанрах кінамастацтва. Тут мы сустрачым і трагедыю, і легенду аб каханні, і камедыю, і малельны дзіцячы фільм. Але ўсе наведы збліжае адно: уважлівае стаўленне пастаўшчыкаў і акцёраў да ўнутранага свету герояў твора.

Вось першая навед вобразна, дакладна і глыбока драматычная па зместу. У прыгарадзе Прагі, у невялікім доміку спыніўся на адпачынак савецкі генерал (артыст А. Ханаў). Ён правёў многа бяссонных начэй, але і тут яму не даў заснуць пшчгатае хлопчык Душан, ролю якога з дзіцячай непасрэднасцю праводзіць чэшскі школьнік Міша Станічэц. Хлопчык вельмі спадабалася генеральска папама. Між Душанам і генералам завязваецца душэўная размова. Многа ўспамінаў абудзіла гэтая сустрэча ў заслужанага генерала. Яму ўспамінаў свой дом, дзеці, якіх ужо няма сярод жывых.

Здавалася б, у гэтай сцэне нічога асаблівага не адбылося. Але гэта не так. Навела пра генерала і хлопчыка — як бы ключ да разумення ўсяго фільма. Яна гаворыць аб тым, што сустрачліся ў радасныя дні перамогі людзі двух братаў народаў, зраўнеуе бачныя і палюбы адзін аднаго. Глядач бачыць, як нараджаецца дружба, замятае вайну, прадтай у сумеснай барацьбе з фашызмам.

На здымках: 1. Агульны выгляд бібліятэкі. 2. У чыталінай зале.

А. ЯГОРАУ.

Фота В. Андронава.

Вельмі цікаваць уяўле кінакамедыя з жыцця рабочых «Якія не падаюцца». Яна створана на студыі «Масфільм» па сценарыі Т. Сміш-наў маладым рэжысёрам Ю. Чулюкіным. Кінакамедыя «Першы хлопчык» пастаўлена Кіеўскай кінастудыяй (рэжысёр С. Параджанав). Яна расказвае аб маладзі ўкраінскага вёскі.

Жыццё маладых суднабудавніц прысьвечана кінаповесці Алёскай кінастудыі «Выпраўленому верыць». Кінастудыя «Узбелфільм» выпусціла на экраны музычны фільм «Зачараваны табой» — саюсаблівымі накіраванымі, дзе музычны, харавы, ваяканыя нумары аб'яднаны адным агульным сюжэтам.

Для дзіцячай аўдыторыі выпускаюцца фільмы «Першы экзамен» і «У нашым горадзе».

І. ПРЫШЧЭПАУ.

На здымку: кадз з новага савецка-чэхаславацкага фільма «Майскія зоркі».

Фільмы ў ліпені

У ліпені на экраны рэспублікі будуюць дэманстравацца фільмы, створаныя цэнтральнымі студыямі, кінастудыямі саюзных рэспублік, а таксама рад карцін змежнай вытворчасці.

Вялікую цікаваць уяўле кінакамедыя з жыцця рабочых «Якія не падаюцца». Яна створана на студыі «Масфільм» па сценарыі Т. Сміш-наў маладым рэжысёрам Ю. Чулюкіным. Кінакамедыя «Першы хлопчык» пастаўлена Кіеўскай кінастудыяй (рэжысёр С. Параджанав). Яна расказвае аб маладзі ўкраінскага вёскі.

Жыццё маладых суднабудавніц прысьвечана кінаповесці Алёскай кінастудыі «Выпраўленому верыць». Кінастудыя «Узбелфільм» выпусціла на экраны музычны фільм «Зачараваны табой» — саюсаблівымі накіраванымі, дзе музычны, харавы, ваяканыя нумары аб'яднаны адным агульным сюжэтам.

Для дзіцячай аўдыторыі выпускаюцца фільмы «Першы экзамен» і «У нашым горадзе».

Дзе вы цяпер, сябры?

Сябры... Баяны сябры-аднапачатны, а якімі доўгі час ваіны праведзены пад ляснымі шаптамі, а якімі не раз залілі на баяны заданні, разам тапалі партызанскіх сцяжкі. Дзе ж вы цяпер, дарагія сябры?.. Вось ужо амаль пятнаццаць год пад мірным небам вы будзеце, сеце, але дружная партызанская сям'я заўсёды ў памяці кожнага. З цёплай успамінае вы клепаталішы, судзіліны сяброў, якія вылучалі аднаго ў самы цяжкі і адважны час.

Ішчы цяпер кожнаму хочацца даведацца пра лёс сваіх братоў па зброі. Вось таму ў Кіраўскім раёне праведзена сустрэча былых партызан, якія прыехалі з розных месц рэспублікі. Многія з іх жывуць і працуюць у раёне, а іншыя прыехалі здалёк.

Усім не выпадкова месцам сустрэчы былі выбраны Нямкоўскія лясны, дзе 16 год назад у такіх жа цёплай чэрвеньскіх дні знаходзіўся ваенна-аператыўны штаб па кіраўніцтву партызанскімі атрадамі Кіраўскага раёна.

Больш трох тысяч жыхароў раёна прыехалі ў лес на сустрэчу былых аднапачатны, цяперашніх перадавікоў вытворчасці, змагаючы за ажыццяўленне планаў самігодкі.

Тут, у лес, зроблены фотавітэрыны, якія расказваюць аб праслаўленых людзях раёна, удзельніках грамадзянскай і Айчынай войнаў; гучаць баяныя песні савецкіх партызан. Сваю мастацкую самадзейнасць прывезлі сюды раёны Дом культуры і чатыры калгасныя клубы.

Ішчы залюба да афіцыйнай часткі ў розных месцах сустракаліся былыя сябры. Многіх сваіх герояў учыць у гэты дзень І. Кіраўскае — аўтар партызанскага дзённіка, які надрукаваны ў Магілёўскім абласным альманаху «Дняпро». Вось Герасім Камар — былы сакратар Кіраўскага падпольнага райкома партыі, адзін з арганізатараў партызанскага руху ў раёне. Зараз ён кіраўнік аднаго з раённых прадпрыемстваў. А васьм'я была слаўная партызанская разведка, цяперашні работнік райвыканкома Клава Жаўрынецка. Непадалёку баяныя сябры радасна абдымаюць старога калгасніка сельгасархіва імя Кірава Ігнаці Герасімовіча — праслаўленага партызана грамадзянскай і Айчынай войнаў. А колькі ішчы побач блізкіх, родных людзей...

Сустрэчу адкрыў першы сакратар Кіраўскага райкома партыі т. Цімончык. Затым выступілі Герасім Камар, Ігнат Іах. Усе яны гаварылі аб вялікім народным гераізме на франтах Айчынай ваіны і аб новым мірным гераізме ў сённяшняй працы. Ухваляюцца выступіць Іван Кіраўскае, Д. Позыга веча ў Нямкоўскіх лясных выхадцаў задушэўныя размовы, гучалі песні пра жыццё і працу савецкіх людзей.

С. ДЗІКУН, сакратар Кіраўскага райкома партыі.

Аматыры выпускаюць кіначасопіс

У Крываві з ліку актыўных фотакудамі быў створаны кінатрупа. У яго увайшлі супрацоўнікі рэдакцыі раённай газеты Я. Биспаў, Д. Прахараў, П. Шаўноў, рабочыя джанар-эксплуатацыйнага участка М. Шарбакоў, старшы кінамеханік гарадскога кінатэатра Я. Баравікоў і інш. Гурткоўцы набылі кінадыягностычную камеру, пачалі настойліва вывучаць тэхніку кінадыягносты, лабараторнай апрацоўкі плёнку.

Мясечнікі кінаплёны «Піонерскіх кацёр» быў у Крываві кінамагастра першай спробы сваіх творчых сіл. Фільм меў поспех як сярод юнацтва, так і дарослых глядачоў. Гэты ўдзяч акрылі кінамагастра. Яны рашылі падрыхтаваць кіначасопіс «Будні нашата раёна», у якім паказваць асобы і адпачынаць людзей. Кіначасопіс прыме на калектыўнае распрацаванне сінжарнаму плану. Аматыры пачынаюць са сваёй камерай на прадпрыемствах, у калгасях.

У далейшым аматыры мяркуюць выпускаць раёны кіначасопіс перыядычна.

Свята маладосці

Колькі песні і музыкі, колькі смеху і вяселлі было мінулым вядохым днём на плошчах Мінска, на вуліцах і скверах Гомеля, Віцеб-

Родныя краявід. Дорога на возера Нарач. Фота Ул. Варваніш.

ных выступленняў, эстафет, гулянь. Дастаткова сказаць, што ў праграме спартыўнай часткі свята ў гімнастычных выступленнях удзельнічалі больш тысячы гімнастаў таварыства «Працоўныя резервы».

Ды ці толькі масавыя спартыўныя мерапрыемствы адбыліся на стадыёне! Цэла былі сустрэчы ўдзельнікаў свята і ўсім прысутнымі вядомы танцавальны калектыў, які выканаў беларускі народны танец «Будьба». Танцаў было багата. Навучэнцы беларускага хараграфічнага вучылішча выканалі нацыянальны танец «Беларускія кукулікі», калектыў Палаца культуры прафсаюзаў паказаў танец «Усачок», самадзейныя танцоры Дома культуры гарпрамсавета добра выканалі кадрылю, а Дома культуры будгэста № 2 — украінскі танец «Танак».

А як натхнёна гучалі песні ў выкананні зводнага маладзёжнага хору пад кіраўніцтвам заслужанага дзеяча мастацтва БССР М. Маслава!

Свята на стадыёне працягвалася каля трох гадзін. Затым яно было перанесена ў парк сталіцы. Асабліва людзі і цікава было ў парк культуры і адпачынку імя М. Горькага. У які б куток парку ні прыйшоў наведвальнік, ён усюды сустракаў вясельце і песні, цікавыя адпачынак. На летняй эстафе адбыліся канцэрты мастацкай самадзейнасці.

У другім кутку — сустрэчы чытачоў з работнікамі рэдакцыі часопіса «Маладосць». На трэці і плошчых — спартыўныя вясельцы і пляцоўка конкурсу асілкаў, канцэрт творчых ка-

лектываў Беларускага радыё, спартыўныя выхадцы тэнісу і гандболу, прагляд кінафільмаў.

Урачыста адзначалі свой Дзень малады і дзівачы ўсіх абласцей Беларусі. У Магілёве тысячы ўдзельнікаў свята сабраліся ў гарадскі парк, на бераг Дняпра. Над старажытным дыяроўскім кручам гучалі песні і таны. Маладзё мніх прадпрыемстваў Віцебска рапартавала аб даражнінм выкананні вытворчых планаў. Шасці і гульні адбыліся ў Гомелі. Юнакі і дзівачы Гродна правялі свята на ўскраіне горада, на беразе слаўтага Нёмана. Там былі арганізаваны канцэрты, рыбная лова, веласіпедыстаў. Свята маладосці закончылася ноччу вялікім феерверкам.

Вясела правяла сваё свята і калгасныя маладзё. На сценах сельскіх клубоў і дамоў культуры адбыліся выступленні калектываў мастацкай самадзейнасці. Потым гучалі няёмныя ўдзельнікі ўсіх свята — баяны.

Сардэчна віталі ў гэты дзень маладзё нашай рэспублікі юнакі і дзівачы Грузіі, Азербайджана, Эстоніі. Іны прыехалі ў Мінск свае сямейныя вышаванні і пажаданні паслахаў у жыццё і працы на карысць нашай вялікай Радзімы.

На здымках: 1. Маладзё Мінскага гарадзінскага завода на праспекце імя Сталіна. 2. Беларускі народны танец «Ляўкавыя кадрыля» ў выкананні танцавальнага калектыва Дома культуры гарпрамсавета.

Фота М. Міньковіча.

Спачатку выступіла харавая капела, якая выканала творы беларускіх кампазітараў, творы Чайкоўскага, украінскіх народных песні. З юнацкім запалам паказаў сваё мастацтва танцавальны калектыў. Кожны нумар, выкананы самадзейнымі артыстамі, выклікаў гарачы адгаворы. Многія нумары паўтараюцца па настойнай просьбе глядачоў.

На дошкіту нашы калектывы выехалі на Кіеў.

Вос і Кіеў! Старажытны горад, абноўлены намагаючы гераічна і працывіты рук. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці вельмі хваліліся перад першым канцэртам у Кіеве. Як адзначыць глядачы да праграмы? Ці будзе уважліва слухаць ідзе аддзяленне канцэрта ў выкананні самадзейнай харавой капелы? Першы канцэрт, які адбыўся ў Кіеўскім Палацы культуры прафсаюзаў харавой капелы, аскаваў усе нашы сумненні. Калектывы выступілі выдатна, а сардэчным прыем жонкага нумара ўспялі ў сэрца кожнага ўдзельніка творчае натхненне і горадзец за сваю работу. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці Кіева на ўкраінскіх касцюмах, з кветкамі запойлі сцэну ў канцы першага аддзялення канцэрта і выклікалі здзіўленне ў гонар непарушнай дружбы Беларусі і Украіны. У наступныя дні адбыліся канцэрты ў Дома культуры чыгуначнікаў і ў Палацы культуры завода «Бальшавік». На канцэрце, які адбыўся ў вялікай зале Палаца завода «Бальшавік», прысутнічалі ўдзельнікі служажнай харавой капелы завода. Асабліва добры прыём з боку глядачоў выпала на долю харавой капелы, спевак С. Дробіна, Е. Ганчарова, Н. Кандрапанца; чытальнікі А. Агніна, А. Скарабгатай, У. Лоўнар, а таксама танцавальнага калектыва, удзельнікі якога адолелі паракань у сваім выступленні хараво і спевабавіцтва беларускага нацыянальнага танца.

За час прабывання ў сталіцы Украіны мы падрабязна пазнаёміліся з вопытам работы самадзейнасці клубоў і палацоў культуры, прысутнічалі на занятках харавых калектываў, танцавальных. Расказалі ўдзельнікам самадзейнасці Кіева аб нашай рабоце, аб нашых творчых планах на будучае. Мы запрасілі трактарныя калектыў Палаца культуры харавой і ў Мінск з некалькімі самадзейнасці Кіева нашы калектывы зрабілі паездку па Дняпро, пабывалі ў музеях і гістарычных месцах горада.

Паездка гэтая запамінацца надоўга. Яна прынесла нам карысць у тым сенсе, што нашы ўдзельнікі самадзейнасці, вытрымаўшы важны экзамен, паверылі ў свае творчыя сілы і натхніліся на ішчы больш інтэнсіўную работу.

А. КАРНЕЕВ, дырэктар Палаца культуры прафсаюзаў.

Юбілей венгерскага скульптара

29 чэрвеня грамадзкасць Мінска адзначыла 75-годдзе з дня нараджэння выдатнага венгерскага скульптара, лаўрэата прэміі Кошута, ганаровага акадэміка Акадэміі мастацтваў СССР Жыгманда Кішфалудзі-Штробля.

Урачысты вечар, арганізаваны Беларускай таварыствам дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі і Саюзам мастакоў БССР, адкрыў уступным словам старшыня секцыі вывучэння мастацтва Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі народны мастак БССР І. Ахрэмчык. З дакладам аб жыцці і творчай дзейнасці Жыгманда Кішфалудзі-Штробля выступіў прыватны член Акадэміі мастацтваў СССР народны мастак БССР З. Азгур.

— Вядомы венгерскі мастак-скульптар, — гаворыць дакладчык, — з'яўляецца выдатным прадстаўніком прагрэсіўнага рэалістычнага напрамку сусветнага вывучэння мастацтва.

Далей дакладчык расказавае аб тым, што сваю працоўную і творчую дзейнасць Жыгманд Кішфалудзі-Штробля пачаў у буржуазнай Венгрыі ў нальзавых цяжкіх умовах. Башка яго быў высокім настаўнікам. Толькі пасля доўгіх працоўных год будучы скульптар працяпе, маршыне, у інстытут прыкладнага мастацтва да прафесара Ларанціці.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

З 1924 г. Штробля — імяны прафесар Будапешцкага інстытута вывучэння мастацтва. Ён выкаваў асноўныя кадры скульптурна-рэалістычнага сацыялістычнага Венгрыі.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Пасля вывучэння Венгрыі ад факультэта імя надзвычай выразнай і цікавай партыты.

Родныя краявід. Дорога на возера Нарач. Фота Ул. Варваніш.

З замежнай пошты

Даякля...

Адна з радзімшчыні горада Сан-Луіса (ЗША) нядаўна аб'явіла, піша газета «Нью-Йорк таймс», што яна будзе праіраваць у апошні раз кожную з няўзых і іх пласцінак з запісам рок-эн-рола, а затым разбіваць яе перад мікрафонам, каб усё радзімслухачы ведалі аб гэтым. Увесь запіс гэтых пласцінак будзе перабіты прыкладна праз тыдзень.

Тлумачыць прычыну такога не зусім звычайнага для ЗША рашэння, прэзідэнт радзімшчыні Канвэй заявіў, што рок-эн-рол даволі доўга даў тое, што пачаўся як навінка, зараз вырастае да такіх памераў, што выклікае непрыязнасць з боку дарослых слухачоў. Большасць радзімслухачоў будзе задаволены тым, што радзімслухачы абыйдуцца без выканання рок-эн-рола.

Хоць варты пераімяны прыклад радзімшчыні Сан-Луіса не атрымаў шырокага распаўсюджвання ў ЗША, тым не менш ён вельмі паказальны: музыка гэтых, вядомая ў сучасны момант пад назвай рок-эн-рола, нястомна надзучыла простым амерыканцам, што яны несумнянна пачынаюць за жыццё пачуць, як развіваюць гэтыя пласцінкі.

Расізм на экране

Амерыканскія расісты дабраліся, нарэшце, і да кінаэкранаў. Больш дакладна — да экрану кінатэатра, таму што на поўдні ЗША ўжо з даўніх часоў існуюць асобныя кінатэатры для белых і каларытных.

Цяпер, як піша часопіс «Вераці», орган відэаінтэрнацыянальнага прадпрыемства, расісты штаба Місісіпі аддалі негальнае распаўсюджвання ўсім уласнікам кінатэатраў поўнаасноўны спланіфікаваны «расісты тэм», калі не хочучы, каб іх называлі «дэрацімі Поўдня».

«Гэтыя загады», — піша часопіс «Вераці», — павінны прымяніцца не толькі да фільмаў, у якіх выказана «інтэнсіўна даглядальніцкі» (г. зн. расісты Поўдня. — Г. М.). Калі ў фільме паказаны які-небудзь негр, калі там закрануты пытанні крыві і расы, якія-небудзь нават аддалена звязаныя з адменай сэрэграты пытанні, то такі фільм непажаданы ў штабе Місісіпі.

Характэрна, што ў зборніцы спіс у ліку першых трапіў фільм «Непакоўны», які шырока рэкламаваўся амерыканскім прапагандавым акасіі прыкладу ў паказе «дружалюбнага адносінаў паміж неграм і белым. Заўважым, дарчы, што негрынскі акцёр Сідней Пушчы, які іграе ў гэтым фільме галоўную ролю, быў вылучаны на атрыманне галівудскай прэміі «Аскар» як лепшы акцёр 1958 г.

Нягледзячы на шырокавядомы запавяненні амерыканскіх улад аб барацьбе з расізмам, амерыканскія культурскія ідэялы бесперашкодна рабіць свае чорныя справы.

Гюго пад забаронай

Каму не вядомы творы вялікага французскага пісьменніка Віктара Гюго? Яго раманы ўжо многа дзесяткаў год зачытваюцца мільёны чытачоў усіх краін свету. Асабліва папулярнаму заслужана карыстаюцца такіх раманы, як «Алжырыцы» і «Сабор Парыжскага богамацера».

Наўрад ці можна сабе ўявіць зраўна з крмху культурнага чалавека, які не чытаў бы гэтыя творы. І яны дзіўна, але ў наш час гэтыя сям'я кнігі знаходзяцца дзе-ні-дзе... пад забаронай.

Вось паслухайце, што піша італьянская газета «Лазе». У кніжы красавіка гэтай года, паведамляе «Лазе», Ватыканская кангрегацыя свяшчэннай канцыярыі зняла забарону з рамана Гюго «Алжырыцы», які, згодна дэкрту кангрегацыі ад 1864 г. (19), не дазвалялася чытаць католікам. Святыя ішчы за сто год так пераўварыліся, што нават дазволілі надрукаваць раманы «Алжырыцы» ў каталіцкіх выдавецтвах. Можна быць і пачынаць чытаць іх у сава з гэтым дастойным іх, хоць і запавеннем, рашэннем, калі б не адно «калі».

Як піша газета «Лазе», у спіску забароненых кангрегацыі кніг павялічыўся фігуруе другі раманы вялікага французскага пісьменніка «Сабор Парыжскага богамацера».

Кнігі Гюго забаронены Ватыканам. Можна толькі пасмяяцца над сучаснымі цемрашаламі: бо раманы Гюго

Галоўны рэдактар Яна ШАРАХОВСКІ. Рэдакцыйная калегія: Заір АЗГУР, Аляксандр БУТАКОВ, Кастусь ГУБАРЭВІЧ, Васіль ІВАНШЫН, Архадзь МАРШОЎ, ВІЧ (агляны сакратар), Пётр ПРЫХОДЗЬКА, Раман САБАЛЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), Мікада ТКАЧОУ, Іван ШАЦІЛА, Рыгор ШЫРМА.

Беларускія пісьменнікі — частка гоці ў мінскіх трактарабудзівнікоў. Там сустраюць адывацца не толькі ў клубе, але і непасрэдна ў ліджах. Адна з такіх сустрач адбылася дзямі ў чырвоным кутку кавальскага цэху.

Суды прыйшлі А. Бачыла, Р. Сабаленка, А. Вольскі, І. Сішоў, М. Аляксееў, Я. Крупаў. Пісьменнікі працягалі свае новыя творы, расказалі аб творчых задумках.

Сустрачы прайшлі цікава.

Мінск — Гомель — Кіеў

Мастацкі савет Мінскага Палаца культуры прафсаюзаў прыняў быў рашэнне аб паездцы з канцэртнай праграмай у Гомель і Кіеў. З гэтага дня пачалася падрыхтоўка да паездкі. Пасля правядзення другой традыцыйнай дэкады творчых справаў калектываў мастацкай самадзейнасці Палаца культуры, была складзена праграма канцэрта, якую павінны былі ўбачыць глядачы Гомеля і Кіева. 6 чэрвеня з Мінска ў гастроўную паездку выехалі самадзейная харавая капела Палаца прафсаюзаў, танцавальны калектыў, спевакі, акрабаты, чытальнікі. Кожны з удзельнікаў паездкі з усёй сур'ёзнасцю разумее адказнасць гэтай паездкі. Сустрэча самадзейнасці з працоўнымі Гомеля і Кіева ставіла задачу абмену творчым вопытам паміж калектывамі Палаца культуры Падляска, клубоў, палацоў культуры Гомеля і Кіева. Апрача гэтага паездка мела на маце пашырэнне культурнага круглагаду нашых удзельнікаў самадзейнасці.

Адбыўся вялікі канцэрт нашых калектываў у Гомельскім Палацы культуры. Другі канцэрт у Гомелі быў далены на тэлебачанні. Прабыванне ў Гомелі не абмежавалася аднымі выступленнямі. Нашы ўдзель-

нікі пазнаёміліся з работай калектываў мастацкай самадзейнасці Палаца культуры імя Ул. І. Леніна, пабывалі на рэпетыцыях у танцавальна-ансамблі, вядомым калектыве і трактарнага студыі. І вось нашы машыны ўжо за Гомелем. Прамая, як страла, асфальтаваная дарога набліжае нас з кожнай гадзінай да мякы Украіны. Усё больш радка па баках дарогі сустракаюцца сосны, якія так багата ўпрыгожваюць наш любімы беларускі край, знікаюць іржавыя і ўзгоркі-курганы. І, нарэшце, арка з надпісам: «Сардэчна запрашаем на Чарнігаўшчыну!» Мы — на тэрыторыі братняй Украіны. Аматыры-фотарэпты спынаюцца адлюстраванні на плёнку ўсю нашу групу і... далей у дарогу. Вос і Чарнігаў.

Новыя будыні, мноства зеленыні, цудоўны па сваім афармленню абласны драматычны тэатр, будаўніцтва якога ў гэтым годзе заканчваецца. К вечах мы выехалі на Кіеў. У калгасе імя Калініна Алішэўскага раёна Чарнігаўскай вобласці нашы калектывы спыніліся на начле. Вырашылі даць вялікі канцэрт для калгаснікаў. Па радыё было аб'яўлена, што ў калгасным клубе адбудзецца канцэрт самадзейнасці з братняй Беларусі. Клуб, які ўмяшчае 500 чалавек, быў перапоўнены.

Спачатку выступіла харавая капела, якая выканала творы беларускіх кампазітараў, творы Чайкоўскага, украінскіх народных песні. З юнацкім запалам паказаў сваё мастацтва танцавальны калектыў. Кожны нумар, выкананы самадзейнымі артыстамі, выклікаў гарачы адгаворы. Многія нумары паўтараюцца па настойнай просьбе глядачоў.

На дошкіту нашы калектывы выехалі на Кіеў.

Вос і Кіеў! Старажытны горад, абноўлены намагаючы гераічна і працывіты рук. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці вельмі хваліліся перад першым канцэртам у Кіеве. Як адзначыць глядачы да праграмы? Ці будзе уважліва слухаць ідзе аддзяленне канцэрта ў выкананні самадзейнай харавой капелы? Першы канцэрт, які адбыўся ў Кіеўскім Палацы культуры прафсаюзаў харавой капелы, аскаваў усе нашы сумненні. Калектывы выступілі выдатна, а сардэчным прыем жонкага нумара ўспялі ў сэрца кожнага ўдзельніка творчае натхненне і горадзец за сваю работу. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці Кіева на ўкраінскіх касцюмах, з кветкамі запойлі сцэну ў канцы першага аддзялення канцэрта і выклікалі здзіўленне ў гонар непарушнай дружбы Беларусі і Украіны. У наступныя дні адбыліся канцэрты ў Дома культуры чыгуначнікаў і ў Палацы культуры завода «Бальшавік». На канцэрце, які адбыўся ў вялікай зале Палаца завода «Бальшавік», прысутнічалі ўдзельнікі служажнай харавой капелы завода. Асабліва добры прыём з боку глядачоў выпала на долю харавой капелы, спевак С. Дробіна, Е. Ганчарова, Н. Кандрапанца; чытальнікі А. Агніна, А. Скарабгатай, У. Лоўнар, а таксама танцавальнага калектыва, удзельнікі якога адолелі паракань у сваім выступленні хараво і спевабавіцтва беларускага нацыянальнага танца.

За час прабывання ў сталіцы Украіны мы падрабязна пазнаёміліся з вопытам работы самадзейнасці клубоў і палацоў культуры, прысутнічалі на занятках харавых калектываў, танцавальных. Расказалі ўдзельнікам самадзейнасці Кіева аб нашай рабоце, аб нашых творчых планах на будучае. Мы запрасілі трактарныя калектыў Палаца культуры харавой і ў Мінск з некалькімі самадзейнасці Кіева нашы калектывы зрабілі паездку па Дняпро, пабывалі ў музеях і гістарычных месцах горада.

Паездка гэтая запамінацца надоўга. Яна прынесла нам карысць у тым сенсе, што нашы ўдзельнікі самадзейнасці, вытрымаўшы важны экзамен, паверылі ў свае творчыя сілы і натхніліся на ішчы больш інтэнсіўную работу.

А. КАРНЕЕВ, дырэктар Палаца культуры прафсаюзаў.

Меркавалася ўсе гэтыя канцэрты ў парках імя Горькага і імя Чалюсцінкіў наладжваць рэгулярна ў адзін і той-жа час і ў пэўны дзень тыдня, загадаў абумоўлены афішай. Аднак дрэннае надвор'е парушыла гэтыя меркаванні і прымусяла зрабіць у канцэртах адназначны перапынак. Дарчы, гэтыя дні не прайшлі дарма, і калектыў скарыстаў неспрыяльнае надвор'е для актыўных рэпетыцый па падрыхтоўцы новых праграм летняга сімфанічнага сезона.

Нягледзячы на перапынак у канцэртнай дзейнасці, усё запланавана на май і чэрвень выступленні аркестра адбыліся, і ён поўнацю выканаў «першую частку» сваёй работы ў мінскіх парках (канцэрты аркестра ў Мінску павінны быць адыюны ў ліпені і жніўні).

Сімфанічны аркестр не абмежаваў сваю дзейнасць за гэты перыяд толькі выступленнямі ў Мінску. Двойчы наведваў ён Слуцк і тройчы выступіў у Маладзечна. У канцэртах летняга сезона ў М